

Nr 28*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner angående behandlingen av redogörelserna för Europarådets och Nordiska rådets verksamhet.*

I de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 94 i första kammaren av herrar *Andersson, Birger*, och *Pettersson, Georg*, samt 118 i andra kammaren av herr *Bengtsson* i Halmstad *m. fl.* hemställas, »att riksdagen måtte besluta vidtaga en sådan ändring i sin arbetsordning att tillfredsställande regler skapas i fråga om behandlingen av redogörelserna för Europarådets och Nordiska rådets verksamhet, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta den författningstext som kan anses vara erforderlig».

Motionärerna anger ett par tänkbara lösningar. Redogörelserna i fråga kunde delgivas riksdagens ledamöter utan att anhängiggöras genom proposition eller skrivelse från Kungl. Maj:t. Därigenom skulle motionsrätt i anledning av redogörelserna ej förefinnas. En annan möjlighet skulle vara att kamrarna remitterade de i anledning av redogörelserna väckta motionerna till de utskott, som normalt har att behandla respektive frågor.

Beträffande motiveringen får utskottet, i den mån redogörelse icke lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

Gällande bestämmelser och tillämpad praxis

Regelmässigt har Kungl. Maj:t sedan tillkomsten av Europarådets rådgivande församling årligen avgivit proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av församlingen sedan föregående riksdag fattade beslut. Såsom bilaga till sådan proposition har förutom texterna till av propositionen omfattade beslut även intagits korta referat av övriga av församlingen fattade beslut.

Enligt § 6 reglementet för Nordiska rådets svenska delegation skall delegationen årligen vid riksdagens början till Konungen avgiva berättelse över sin verksamhet och rådets arbete. Berättelsen överlämnas därefter av Kungl. Maj:t till riksdagen genom särskild skrivelse.

Stadganden om Konungens skrivelser och propositioner och motionsrätten i anledning därav återfinnes i §§ 54 och 55 riksdagsordningen. Riksdagsordningen § 54 stadgar i detta avseende att Konungens skrivelser och propositioner tillställs båda kamrarna samt bör alltid vara åtföljda

av statsrådets och, då lagrådet avgivit utlåtande, jämväl dess yttrande. Riksdagsordningen § 55: 1 andra stycket stadgar bl. a. att motion, som föranledes av kungl. proposition, vilken efter öppnandet till riksdagen avlämnats, må väckas sist vid det sammanträde, som infaller näst efter tio dagar från det propositionen kom kammaren till handa. De berörda stadgandena har tillämpats så att motionsrätt i samma mån förelegat i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelser med redogörelse för Nordiska rådets verksamhet som för propositioner.

Nämnda propositioner, skrivelser och i anledning därav väckta motioner har av kamrarna fram till i år hänvisats till utrikesutskottet. Jämlikt riksdagsordningen § 37: 1 skall utrikesutskottet meddela utlåtanden och avgiva förslag i anledning av dit hänvisade frågor, som angår rikets förhållande till främmande makter och ej tillhör annat utskotts behandling. För den händelse utskottet finner ärende vara felremitterat förfares därmed enligt riksdagsstadgan § 17, vilket ger möjlighet till nytt remissbeslut.

Vid vårsessionen av årets riksdag frångick kamrarna dittillsvarande praxis för remiss av Kungl. Maj:ts skrivelse med redogörelse för Nordiska rådets verksamhet och hänvisade vissa punkter av redogörelsen till andra utskott än utrikesutskottet.

Motionerna. Motionärerna påpekar att det vid några tillfällen framförts kritik över den utskottsbehandling som beståtts motioner väckta i anledning av redogörelserna. Utrikesutskottet har haft att behandla motioner, som normalt inte hör till utskottets kompetensområde. Som exempel nämner motionärerna bl. a.: koordinering av jakt- och fridlysningsbestämmelserna i de nordiska länderna, radions juridiska ansvar och lagstiftning om resebyråverksamhet. Med det förfaringssätt som användes kan utrikesutskottet få frågor som berör praktiskt taget alla utskotts verksamhetsområden.

Utskottet. Sedan förevarande motioner väcktes, har kamrarna genom hänvisning av Kungl. Maj:ts skrivelse med berättelse från Nordiska rådets svenska delegation till olika utskott förfarit på sätt, som till en del motsvarar motionärernas intentioner. Härigenom kommer motioner väckta i anledning av redogörelserna för såväl Europarådets som Nordiska rådets verksamhet att få samma utskottsbehandling, som tillkommer övriga motioner. Redogörelserna i fråga omspanner vitt skilda områden av samhällslivet, vilket ger motionsrätten i anledning av redogörelserna en delvis annan karaktär än motioner väckta i anledning av Kungl. Maj:ts övriga propositioner. Skulle det visa sig att motionsrätten i samband med nämnda redogörelser får en omfattning, som inverkar på det övriga riksdagsarbetets planmässiga bedrivande, finns anledning för utskottet att med be-

gagnande av sin initiativrätt upptaga riksdagens former för behandling av redogörelserna till ny prövning. I avvaktan på att erfarenheter vinnes av den vid årets riksdag tillämpade hänvisningen av Kungl. Maj:ts skrivelse med berättelse från Nordiska rådets svenska delegation finner utskottet emellertid ej anledning föreligga att nu föreslå någon ändrad ordning för riksdagens behandling av berörda berättelser. Utskottet hemställer sålunda, att motionerna I: 94 och II: 118 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 november 1964

På konstitutionsutskottets vägnar:

BENGT ELMGREN

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Torsten Andersson*, Damström, Georg Pettersson, Olsén*, Erik Olsson, Dahl, Källqvist*, fröken Stenberg, herrar Hilding och Hübinette; samt

från a n d r a kammaren: herrar von Friesen, Magnusson i Tumhult, Bengtsson i Halmstad, Nilsson i Östersund, Braconier*, Henningsson, Westberg*, Andersson i Billingsfors, Boo och Johansson i Trollhättan.

* Ej närvarande vid justeringen.